

Презентація на тему: Твердість води

Способи усунення твердості води

Твердість або жорсткість води

- якщо вода містить у значній кількості солі:
- кальцію (Ca^+),
- магнію (Mg^+),
- то таку воду називають *твердою*

Чому тверда вода непридатна для використання?

Тверду воду *не можна вживати*:

- для прання білизни,
- миття шерсті,
- фарбування тканин.

Тверда вода *непридатна* і для цілого ряду інших виробництв:

- паперового,
- шкіряного,
- крохмального,
- спиртового тощо.
- Для приготування їжі тверду воду *не вживають*, бо в ній погано розварюються м'ясо і овочі.
- Для пиття вона теж *непридатна*.

Утворення накипу у твердій воді

- Тверда вода непридатна майже для всіх галузей виробництва.
- При кип'ятінні такої води утворюється накип, який погано проводить тепло, внаслідок чого збільшуються витрати.
- Накип викликає інтенсивне руйнування стінок котлів, що може призвести до аварії.

Що відбувається з милом у твердій воді

- Розчинний у воді стеарат натрію ($C_{17}H_{35}COONa$), який становить головну складову частину мила, переходить у нерозчинний стеарат кальцію (або магнію), утворюючи так зване кальцієве (або магнієве) мило:
- $2C_{17}H_{35}COONa + CaSO_4 = Ca(C_{17}H_{35}COO)_2 \downarrow + Na_2SO_4$
- Багато мила витрачається непродуктивно.
- Утворений осад кальцієвого і магнієвого мила міцно осідає на волокнах тканин і забруднює їх, утворює плями.

Тимчасова твердість води:

- Обумовлюється наявністю кислих карбонатів (гидрокарбонатів) кальцію і магнію:
  - $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$,
  - $\text{Mg}(\text{HCO}_3)_2$

Усунення тимчасової твердості

- Тимчасову твердість води усувають кип'ятінням:
- $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2 = \underline{\text{CaCO}_3\downarrow} + \underline{\text{H}_2\text{O}} + \underline{\text{CO}_2\uparrow}$
- $\text{Mg}(\text{HCO}_3)_2 = \underline{\text{MgCO}_3\downarrow} + \underline{\text{H}_2\text{O}} + \underline{\text{CO}_2\uparrow}$
- Під час нагрівання йони Ca²⁺ і Mg²⁺ виводяться з розчину у вигляді нерозчинних карбонатів.
- Саме легкість усунення тимчасової твердості води під час нагрівання зумовлює назву — *«тимчасова»*.

Постійна (стала) твердість води

- Постійна твердість води характеризується наявністю сульфатів і хлоридів кальцію і магнію:

- CaSO_4 ,
- MgSO_4 ,
- CaCl_2 ,
- MgCl_2

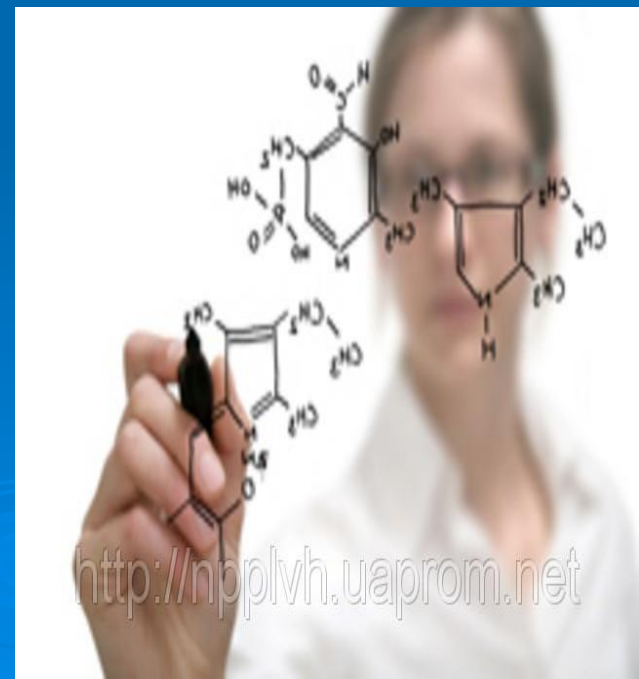
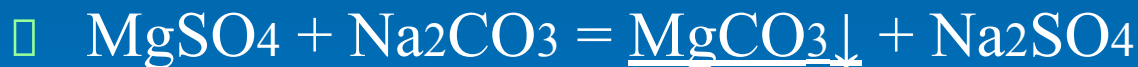
- Загальна твердість води являє собою суму тимчасової і сталогої твердості.

Усунення постійної твердості

- Назва *«постійна твердість»* походить саме від того, що її не можна усунути кип'ятінням.
- Її усувають введенням у воду реагентів —
- *натрій карбонату (кальцинована сода),*
- *кальцій гідроксиду (вапняна вода),*
- *натрій ортофосфату.*
- Одночасно усувається як тимчасова, так і постійна, тобто загальна твердість води.

□ Наприклад:

Сучасний спосіб пом'якшення води

- Спосіб заснований на використанні катіонітів.
- *Катіоніти* — це тверді речовини, нерозчинні у воді, до складу яких входять рухливі катіони Na^+ .
- Спрощено їх зображують так: Na_2R .
- Катіони Na^+ можуть обмінюватися на катіони навколишнього середовища, наприклад Ca^{2+} і Mg^{2+} .
- Під час пропускання води крізь іонобмінну колонку йони Ca^{2+} і Mg^{2+} затримуються в ньому, а катіони Na^+ переходять у воду:
- $\text{Na}_2\text{R} + \text{Ca}^{2+} = \text{CaR} + 2\text{Na}^+$

М'яка вода

- Коли у воді солей зовсім немає, або вони містяться в незначних кількостях, то вода — м'яка.
- Її можна використовувати на будь-якому виробництві.
- Така вода безпечна для пиття.

Дякую за увагу !

- Презентацію підготував –
Максьома Микола